

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра охорони праці та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента


Ергономіка робочих місць (вибірковий)

Реалізується в межах освітньо-професійної програми «*Системи точного землеробства*»

за спеціальністю **208 «Агроінженерія»**
на другому(магістерському) рівні вищої освіти

Розробник:

Тетяна ХВОРОСТ, к.е.н., доцентка,
доцентка кафедри охорони праці та фізики

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол від протокол від 14 червня 2024 року № 9
	Завідувач кафедри  Світлана ХУРСЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Владислав ЗУБКО

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Владислав ЗУБКО

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Світлана ХУРСЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2024 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Ергономіка робочих місць		
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний, Кафедра охорони праці та фізики		
3.	Статус ОК	вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК			
5.	Рівень НРК	7		
6.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 10 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні	
		30	30	90
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.е.н., доцент кафедри охорони праці та фізики Хворост, Т.В.		
11.1	Контактна інформація	khvorost.t83@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент спрямований на надання студентам знань щодо отримання студентами знань з ергономіки – наукової дисципліни, що вивчає трудову діяльність людини в людино—машинних системах і її основні принципи.		
12.	Мета освітнього компонента	Формування у майбутніх фахівців системи наукових знань і професійних умінь у сфері ергономіки для розв'язання теоретичних і практичних завдань.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на освітніх компонентах: «Вища математика» «Безпека праці»		
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої)		

		<p>діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.</p> <p>Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.</p>
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4768

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Застосовувати методи ергономічного дослідження для створення комфортного робочого простору.		Виконання практичної роботи, тест множинного вибору
ДРН 2. Демонструвати обізнаність щодо методів захисту працівників на робочих місцях від небезпек за різних видів виробництва.		Усне опитування Розв'язання типових задач. Реферат
ДРН 3. Застосовувати новітні принципи раціональності щодо організації робочого місця.		Тестування - тест множинного вибору Розв'язання типових задач
ДРН 4. Оцінювати ефективність ергономічних рішень.		Усне опитування Розв'язання типових задач

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін.		
Тема 1. Концептуальні основи ергономіки Структура, предмет і основні задачі. Основні проблеми ергономіки	2		12	[2,3]
Тема 2. Методи дослідження в ергономіці Класифікація методів ергономіки Моделювання в ергономіці Методи відображення, опису й аналізу діяльності оператора	2	2	12	[2,4]
Тема 3. Ергономічне забезпечення систем «людина – техніка – середовище» Особливості ергономічного проектування. Показники ергономічності. Урахування ергономічних вимог на стадії розробки та експлуатації систем «людина – техніка – середовище»	2	2	12	[1,2,8]
Тема 4. Поняття механіки тіла людини та параметри її опису Механізм програмування і управління рухом у людини. Параметри, які використовуються в механіці живого тіла. Біомеханічні особливості кісткової системи. Біомеханічні особливості м'язової системи.	4	2	13	[1,2,6]
Тема 5. Методи визначення та нормування шкідливих та небезпечних факторів Методи визначення. Нормування шкідливих та небезпечних факторів. Приклад нормування захисних характеристик ізолюючого апарату як характеристик системи «органи дихання людини – ізолюючий апарат – навколишнє середовище». Ергономічний аналіз засобів захисту	2	2	13	[1,2,3]

шкіри. Ергономічний аналіз засобів індивідуального захисту органів дихання				
Тема 6. Поняття ергономічного рівняння та його складові. Принципи складання ергономічного рівняння робочого місця. Ергономічне рівняння робочого місця (вербальний підхід). Складання ергономічного рівняння (кількісний підхід)	2	4	13	[2,5]
Тема 7. Робота і стомлення Робота і працездатність. Втомленість, втома, перевтома. Розподіл функцій в СЛМС. Проектування робочих завдань. Проектування робіт. Проектування робочого місця. Побудова режимів праці та відпочинку.	4	2	13	[2,3]
Тема 8. Робота і робоче місце Робоче місце: класифікація, ергономічні вимоги. Класифікація робіт	2	2	13	[1,2,7,8]
Тема 9. Підходи до визначення нейтральної пози Робочі положення та пози. Баланс положення тіла як основа мінімізації енергетичних витрат людини. Нейтральне положення частин тіла. Нейтральні позиції тіла у людини, яка працює	2	2	13	[1,2,5]
Тема 10. Критерії вибору оптимальної робочої пози Проектування місця діяльності. Принципи економії руху. Робота сидячи. Робота стоячи – розмірні характеристики робочого місця, вимоги до розміщення органів управління та засобів відображення інформації. Робоче місце і втомленість	2	4	12	[1,2,4]
Тема 11. Методи та засоби визначення та вимірювання показників ефективності функціонування системи «людина–техніка–середовище»	4	2	12	[1,3]

Актуальність ергономічної оцінки. Класифікація ергономічних методів. Аналіз відомого науково– методичного апарату оцінки діяльності персоналу. Методи отримання вихідної інформації для опису діяльності				
Тема 12. Визначення показників ергономічності робочого місця Особливості визначення ергономічних показників. Базові показники ергономічної якості	2	4	12	[1,2,5]
Всього 150	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	15	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті	23
ДРН 2	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	15	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті. Підготовка реферату	22
ДРН 3	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	15	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті	23
ДРН 4	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	15	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті	22

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Розв'язання типових задач	40	4, 6, 8 тиждень
2.	Опитування /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	40	5, 7, 9 тиждень
3.	Реферат	20	6-10 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Розв'язання типових задач	<15	15-21	22-31	32-40
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.</i>
Реферат	<7 балів	7-12	13-18 балів	19-20 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Опитування /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	<15	15-21	22-31	32-40
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Пригадати та відтворити знання на основі безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК</i>	<i>Пригадати та відтворити знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК із деякими доказами більш широкого дослідження</i>	<i>Відтворити знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

<i>№</i>	<i>Елементи формативного оцінювання</i>	<i>Дата</i>
<i>1</i>	<i>Розв'язання типових задач</i>	<i>4, 6, 8 тиждень, протягом занять</i>
<i>2</i>	<i>Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над Рефератом</i>	<i>протягом занять</i>
<i>3</i>	<i>Письмовий зворотний зв'язок на реферат</i>	<i>Протягом 2 тижнів після складання</i>
<i>4</i>	<i>Опитування /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору) після вивчення тем</i>	<i>5, 7, 9 тиждень</i>

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

1. Абракітов В.Е., Ткаченко І.О. Конспект лекцій з дисципліни «Ергономіка робочих місць» URL: <https://cutt.ly/MgoATXu>
2. Стрілець В.М. Курс лекцій «Ергономіка робочих місць». URL: <https://cutt.ly/vgoSkT6>
3. ДСТУ 3899:2013. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення основних понять. URL: <https://cutt.ly/WgoAUty>
4. Фізіологія і психологія праці / Я В. Крушельницька. - К.: КНЕУ, 2003. – 367 с.
5. Ергономіка. Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннідіївна. – Умань: видавничо-поліграфічний центр «Візаві». - 2011. – 130с.
6. Поплавська, О.М. Ергономіка [Текст]: навч. посібник / О.М.Поплавська. – Київ : КНЕУ, 2006. – 320 с
7. Occupational Safety and Health Administration. URL: <https://www.osha.gov/>
8. Canadian centre for occupational health and safety. URL: <https://www.ccohs.ca/>
9. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo URL: <http://www.insht.es/>
10. Istituto Nazionale Assicurazione contro gli Infortuni sul Lavoro. URL: <https://www.inail.it/>
11. Health and Safety Executive. URL: <https://www.hse.gov.uk>

